

رینمایی ژمارە (6) بۆ سالی خوینىدىن (2020-2021)
رینمایی و مەرچە کانی وەرگرتن لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان

پلان و ئامانج و دیدى و وزارت:

لەزیز رۆشنایی ياسای ژمارە (2) لە سالی (2013) ی زانکۆ تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان و بەمەبەستی ریکخستنە و ھەسپاندنی دادپەروەرى و شەفافیەت لە پرۆسە خوینىدىن و دلنيابونە و لە ئاستى زانستى لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان، مەرج و پەنەمایيە کانی تایبەت بە وەرگرتن لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان بۆ سالی خوینىدىن (2020-2021) پلاني وزارتەمان دەبیت، كە لەھەمانکاتدا ئامانج تىيدا پاراستنى ماف قوتاپیان / خوینىدكارانه لە بەدەستەتىنانى هەلى خوینىدىن لە زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان و بەدەيەتىنانى ھاوسەنگى لە وەرگرتن لە نیوان دەرجووان و بازارى كار بە جەختىرىدە و لە پاراستنى كوالىتى خوینىدىن و جىئىه جىكىرىنى بەنەماكانى دلنيابى جۇرى و ھاندانى زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان.

برگەي يەكمەن: پېشکەشكىرن و وەرگەتن:

- قوتابى / خوینىدكار كە فۇرى وەرگرتن پېشکەش دەكات مەرج نىھ وەربىگىریت، چونكە وەرگرتن بەپىچەند پىوهەریکى تایبەت و لەسەر بەنەماي كىتىپكى كۆنمرە لەگەل قوتاپیان / خوینىدكارانى تردا دەبىت.
- وەرگرتن لە بەشە كان بە شىوازى سىستەمى ئۆنلاين دەبىت. بۆيە قوتاپى / خوینىدكار ماف وەرگرتنى ھەيە تەنھا لە يەك بەش لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان.
- قوتابى / خوینىدكار لە كاتق پېشکەش كەردىن پرۆسەي وەرگرتن لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان پىويستە بروانامە ئامادەيى كەي بە فەرى ئاپاستە ئە و زانکۆ يان پەیمانگە يە كرابىت كە لىي وەرگىراو.
- ناكىرىت قوتاپى / خوینىدكار لە هەمان كاتدا لە زانکۆ كى حکومى و زانکۆ يان پەیمانگە يە كى تایبەت بخوینىت، ئەگەر لە هەردووكىيان وەرگىرا بوبو، ئەوا پىويستە لە ماوهى (10) رۆز دواي یاگە ياندنى ناوه كان و خۇتۇماركىدىن بېيارى خۆى بدات و داواي كىشانەوە دۆسىيە و سىرىنەوە ناو لە زانکۆ حكومىيە كە يان لە زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە كە بکات، بەپىچەوانە وە دەلىپىچىنەوە ياسايى لەگەل دەكىت.
- قوتابى / خوینىدكار ئەگەر هاتوو لە يەكىك لە زانکۆ / پەیمانگە يە كى تایبەت ناوى گەراوه و بەشىوهى كى فەرى خۆى تۆمار كەر دواتر بە ويسىتى خۆى بېيارى دا دۆسىيە كەي بکىشىتەوە سىرىنەوە ناوى بۆ بکرىت، ئەوا پىويستە لە ماوهى (7) رۆز ئەم پرۆسە يە ئەنجام بىدات بە ئى ئەوهى هىتىج بىرە پارەيە كى لە لايەن زانکۆ / پەیمانگە لىۋەرگىریت ياخود پىنەدانەوە بىرۇانامە ئەنەن ئامادەيى، بە پىچەوانە دواي ماوهى دىيارىكراو ئەگەر هاتوو دواي كىشانەوە دۆسىيە كەر دەلىپىچىنەوە بۆ قوتاپى / خوینىدكار بەشىك لە كرى ئى خوینىدىن سالەك كە بىدات بەم شىۋىيە. (لە سىستەمى كۆرسات بۆ يە كى سىمسەتەر وە سىستەمى سالانە بۆ يەك وەرز زىزەيە كى لە كرى ئى خوینىدە كەي وەربىگىریت لە لايەن زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان بە مەرجىك زىاتر نەبىت لە 50% كۆرى گشتى كرى ئى خوینىدىن (بەمەرجىتك ئەگەر هاتوو كورسى خوینىدە كە پەن بقۇو بەلام لە كاتق هەبۈونى قوتاپى / خوینىدكار يەدەگ ئەواھىچ بىرە پارەيە كى لىۋەرگىریت.
- قوتابى / خوینىدكار بۆي ھەيە لە كاتق پېشکەشكىرن، (3) ھەلبىزادە (اختىار) پېبكاتەوە لە بەشە كانی زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان، ھەلبىزادە كان (اختىارات) بە پىچەنەرە ئارەزووی قوتاپى / خوینىدكار دەبىت. ئەمە پىوهەریکى گەنگ و سەرە كىيە لە دىيارىكىرىدىن شۇئىنى وەرگرتن. پىويستە لەسەر قوتاپى / خوینىدكار رەچاوى مەرچە گشتى و تایبەتىيە كانی وەرگرتن بکات و تەنھا ئە و خوینىدىن و بەشە ھەلبىزادە كە لە گەل ئارەزووی خۆى و لقى خوینىدىن ئامادەيى كەي و كۆنمرە كە دەگونجىت.
- قوتابى / خوینىدكار دەتوانىت زىاتر لە زانکۆ كە فۇرى پېشکەشكىرن پېبكاتەوە بەمەبىستى وەرگرتن لە و بەشە كەوا خۆى ھەلبىزادە بېزىرىت.

برگهى دووھم: مەرجە گشتىيە کانى وەرگرتىن:

مەرجە گشتىيە کانى وەرگرتىن پەيوھستە بهم خالانە خوارەوە :

1. كەمترین كۆنمرەت پىشکەش كىرىن لە زانكۆ تايىبەتە كان 55% دەبىت.
2. بۇ ئەمسال خوينىن سىستەمى كىرىت پەيپە دەكرىت لەسەر جەم بەشە كانى زانكۆ / پەيمانگە تايىبەتە كانى ههريئي كوردستان جىڭە لە بەشە (بىزىشكىيە كان).
3. قوتابيان/خوينىدكارانى دەرچووئى ئامادەيى كانى زانستى، وىزەيى، بازىگانى و پىشەيىيە كان، كە سەر بە وەزارەت پەروھەردى ههريئي كوردستان يان حکومەتى عىراقى فىدرال پىويىستە بروانامە كانيان لهلائىن بەرپوھەرايەتى گشتى پەروھەردى پارىزىكاڭە يانە وە پەسەند كرابىت.
4. دەرچوواني پەيمانگە پىنج سالىيە كانى سەر بە وەزارەت پەروھەردى يان پەيمانگە دوو سالىيە كانى سەر بە وەزارەت خوينىن بالا و توئىنەوهى زانستى لە بەشە هاوشىيە كانى خۇبىان وەردەگىرىن. دەرچوواني پەيمانگە كەنگەي پىنگەيەنلىنى مامۆستاييان (دوو سالە يان پىنج سالە) لە بەشە هاوشىيە كانيان وەردەگىرىن. هەروەها سەبارەت بە دەرچوواني ئامادەيى كانى پەرسىتارى كە سەر بە وەزارەت تەندروستىن لە بەشى هاوشىيە وەردەگىرىن.
5. دەرچوواني دەرھەۋەتلىق وەلات پىويىستە بروانامە ئامادەيى كەيان لە وەزارەت پەروھەردى حکومەتى ههريئي كوردستان/ بەرپوھەرايەتى گشتى ئەزمۇونە كان يەكسان كرابىت.
6. هەر قوتابى/خوينىدكارانى دانىشتۇرى رەسەنلىق كەنگەي پارىزىكاڭانى ههريئي كوردستان بىت و تەنها پۇلى (12) ئامادەتى لە پارىزىكاڭانى دەرھەۋەتلىق (واتە لە ناواھەرەست و خوارووئى عىراق) خوينىدېت و لەم شۇنىھدا بروانامە كەنگەي بەدەست ھېنابىت و ناوى لە لىستى وەرگىراوان لە زانكۆ و پەيمانگە تايىبەتە كانى ههريئي هەبوو ئەناوە كەنگەي دەخترىتە دەرھەۋەت وە مافى قەرەبۇو كەنگەنە وە نابىت.
7. وەرگرتىن كۆتابى لە زانكۆ و پەيمانگە تايىبەتە كان بەندە بە پىشکەشكەرنى بروانامە پەسەن ئامادەتى يان پەيمانگە يان بېرىارى بەرابەر كەنگەنە بىلەن قوتابى/خوينىدكارەدە.
8. دانىشتۇرانى رەسەنلىق ناواھەرەست و باش سورى عىراق كە بروانامە ئامادەيى كەيان لە دەرھەۋەتلىق وەلات بەدەستيان ھېنابىت پىويىستە لە لایەن وەزارەت پەروھەردى حکومەتى ههريئي كوردستان / بەرپوھەرايەتى گشتى ئەزمۇونە كان يەكسان بىكەت.
9. ئەن قوتابى/خوينىدكارانى دەرھەۋەتلىق وەلات كە داواكارانى وەرگرتىن پىشکەش بە و بەشانە دەكەن كە وانەي مفاضەلە يان هەيە، پىويىستە لە گەل پىشکەشكەرنى نەمە ئەن وانانە لە وەزارەت پەروھەردا / بەرپوھەرايەتى گشتى ئەزمۇونە كان دىيارى بىكەن.
10. ئەن جامدانى پېكىنىي پېشىكى لە و بەشانە كە وامەرج و تايىبەتمەندى خۆى هەيە بۇ خوينىن لە و بەشە، ئەگەر ھاتوولە پېكىنىن دەرنەچوو دەتوانىت بەشى خوينىدە كەنگەي بۇ بگۇرۇرتىت.
11. سەرچەم دەرچوواني ئامادەتى بە دەرچوواني سالانى را بىردوو وەزىمار دەكرىت جىڭە لە دەرچوواني سالى خوينىنى (2019 - 2020).
12. هىچ نەمەتى بەخىراو بەدەرچوواني (ئەمسال و سالانى را بىردوو) نادىت.
13. سەبارەت بە وەرگرتىن قوتابيان/ خوينىدكارانى قوتاباخانە نىيودەتىيە كانى ههريئي كوردستان كار بە نووسراوى سەرۋەكايەتى ئەنچومەنلىق وزىران ژمارە 4168 (لە رىيەتى 2020/7/19) دەكرىت.
14. لە كاتى كەنگەنە وە هەر بەشىكى نۇي پىويىستە بە نووسراوى پاشكۆ لەلائىن بەرپوھەرايەتى خوينىدەن تايىبەت كۆنمرەت وەرگرتىن دىيارى بىكەت.
15. هەر كەسىك بروانامە ئامادەتى ساختە (مزور) پىشکەش بە زانكۆ / پەيمانگە بکات بۇ مەبەستى وەرگرتىن، پاش ئاشكراپۇنى لە هەر قۇناغىنى خوينىن بىت لە خوينىن دادەبىزىت وە ئەگەر دەرچوو بىت بروانامە كەنگەي لىن وەردەگىرىتە وە و بى قەرەبۇو كەنگەي لە ئەنچومەنلىق وزىران ژمارە 4168 (لە رىيەتى 2020/7/19) دەكرىت.
16. بۇ سەرچەم وەزارەت و دەرگاۋ دامەزراوه و سەندىكاكانى ههريئي كوردستان و عىراقى فىدرال بە مەبەستى ئاگادار كەنگەنە وە يان لەم بابەتە.

16. ئەوانەی بروانامەی ئامادەی لقى زانستی و توپیشەنەوەی لە ناوهراست و باشوری عێراق و دەرەوەی عێراق بەدەست دینن ھەمان ماف و ئیمیازاتی دەرچووانی ھەرێمی کوردستانیان دەبیت بۆ وەرگرن لە زانکۆ تاييەتەكان به رەچاوکردنی خالی (6).

برگەی سییەم: مەرجی خویندن لە زانکۆ و پەیمانگە تاييەتەكان:

1. خویندن لە سەرجمەن بەشە کانی زانکۆکان و کۆلیزە زانکۆییە کان و پەیمانگە کان بەيانیان دەبیت لە ھەموو بەشە کانی زانستی و زانستە مرۆبیە کان.
2. دەرچووانی پۆلی (12) ئامادەی بەشی زانستی بۆ پیشکەشکرنی داواکاری وەرگرن لە کۆلیز و بەشە کانی (کۆمەلةی پزیشکی و ئەندازیاری و زانست) دەتوانن تەنها نمرەی وانه پەیوهندیدارە کان (فیزیا، کیمیا، بیرکاری، زینەدەورزانی و ئینگلیزی) ئەژمار بکەن. ئەژمارکردنی وانه کانی (کوردى و عربى) ئازەزوومەندانە دەبیت، بەمەرجەتیک پیشکەشکار لە سەرجمەن وانه کان دەرچووبیت.
3. پۆلی (2016) دەبیت. پۆلی قوتابی / خویندکار بۆ ھەر مامۆستايەك لە بەشە زانستیيە کان و زانستە مرۆبیە کان بەپێ ی ریتمایی ژمارەی (3) دا.
4. پیش پیشکەش کردنی داواکاری وەرگرن تاشنا بکرین بە مەرج و پەنەماییە کان وەزارەتمان.
5. دواي (7) رۆز لە راگە ياندنی ناوی وەرگیراوان لە زانکۆ حکومیيە کان وەزارەت ناوی وەرگیراوانی زانکۆ و پەیمانگە تاييەتەكان رادەگەيەنت بە پێپانی پەسەندکراوی وەزارەتمان. ئەگەر هاتوو قوتابی / خویندکار وەرنە گیرابوو له يەکیک لە زانکۆ حکومیيە کان يان ئارەزووی کرد درێز بە خویندن بادات لە يەکیک لە زانکۆ / پەیمانگە تاييەتەكان مافی ئەوەی ھەبیت فۆرى وەرگرن پیشکەش بکات.
6. پەسەندکردنی پلانی وەرگرن لە زانکۆ / پەیمانگە تاييەتەكان بەندە بە جیبەجکردنی گشت پیوەر و پەنەماییە کانی دلنياي جۆرى.
7. پیشکەشکار لە زانکۆ / پەیمانگە تاييەتەكان ھەرێمی کوردستان بە قوتابی / خویندکاری وەرگیراوان وەژمار ناکریت، تاکو فەرمائى وەرگرن لە لایەن وەزارەتی خویندنی بالا و توپیشەنەوەی زانستی و دواتر فەرمائى زانکۆی / فەرمائى کارگەتی وەرگرن لە لایەن زانکۆ / پەیمانگە کەيەوە بۆ دەرنەچیت.
8. قوتابی / خویندکار پاش دەرچوونی ناوی پیویستە لە ماوهى (3) سى رۆز ناوی خۆئى تۆمار بکات و گریبیست و اژووبکات. بە پێچەوانە وە زانکۆ / پەیمانگە بۆئى ھەيە ناوی بسپریتەوە وە قوتابی / خویندکاری يەده گ ئەوانەي پیوەر وەرگرتنیان بە پێپیزیبەندی کۆنمرە تىدايە ، وە بەدادپەرەوەری دەخريتە شوينيان دواي ئاگادارکردنەوەی لە لایەن زانکۆ/پەیمانگە.
9. دواي وەرگرتى قوتابی / خویندکار لە زانکۆ و پەیمانگە تاييەتەكان ھەرێمی کوردستان پیویستە لە ماوهى (15) رۆز بروانامەی رەسەن پیشکەش بکات.
10. ھەر ھەلەيەك لە پیزیبەندی لیستى وەرگیراوانی زانکۆ / پەیمانگە تاييەتەكان ھەبیت يان ھەر کەمسیك بە نادادپەرەوەری لە لیستى وەرگیراوان دانرابیت ئەوا ناوی لە لیستى وەرگیراوان دەخريتە دەرەوە و يەکیک لە قوتابی / خویندکاره يەده گە كان بەپێپیزیز جیهە شایستە بۇونى کۆنمرە دەخريتە شوئىنى دواي رەزامەندى وەزارەت.
11. ماوهى خویندن لە زانکۆ تاييەتەكان (4) چوار سالە، دەرچووان بروانامەی زانکۆي بەرایي (بە كالۆریوس) لە بوارى پسپورىيە کانيان يە دەبەخشritت. وە رەچاوکردنی ماوهى خویندن لە پسپورىيە کانی پزیشکی، ئەندازیاری و ياسا، ھەروەھا رەچاوکردنی ئەوزانکۆيائە کە پەيرەوی سیستەمى (Credit) يان بۆلۇنیا پرۆسیس دەکەن.
12. ماوهى خویندن لە پەیمانگە تاييەتەكان (2) سالە، دەرچووان بروانامەی (دبلوم) لە بوارى پسپورىيە کانيان پیاندەبەخشritت.
13. دەرچووانی ئامادەي و پەیمانگە پیشەيە کانی دەرەوەي ولات، كەوا بروانامە کانيان لە وەزارەت پەرەوەدە / بەریوەبەرايەتی گشتى ئەزمۇونە کان يە كسانکراوە دەتوانن فۆرى وەرگرن لە يەکیک لە زانکۆ / پەیمانگە تاييەتەكان

پربکەنەوە بە مەبەستى وەرگرتىيان لە بەشە ھاوشىۋە كانىان. بەلام ئەگەر پىپۇرى بروانامە كەىپۇن نەبوو، پىيوىستە لە كاتى يەكسانكىرىدىن بروانامە كەدا بەرپۇھە بەرایەتى گشتى ئەزمۇنە كان پىپۇرىيە كە دىيارى بکات.

برگەي چوارەم: كەمترىن كۆنمرەي پىيشكەشكىرىن لە زانكۆ و يەيمانگە تايىبەتە كان بۇ يوقلى دوازىھى ئامادەتى (زانستى و وىژەتى)

لەق	كەمترىن كۆنمرەتى پىيشكەشكىرىن	خويىندىن بەش	كۆلىز / يەيمانگە
زانستى	90	پزىشکى ددان	پزىشکى
زانستى	84	دەرمانسازى	پزىشکى
زانستى	75	پەرسىتارى	پزىشکى
زانستى	80	تەلارسازى (بىنناسازى)	ئەندازىيارى
زانستى	80	شاراستانى	ئەندازىyarى
زانستى	77	نهوت	ئەندازىyarى
زانستى	75	كۆمپیوتەر و گەياندىن (كۆمپیوتەر)	ئەندازىyarى
زانستى	75	كارهبا (وزە و بەرھەمهپىنان)	ئەندازىyarى
زانستى	75	ميكاترونېك	ئەندازىyarى
زانستى	75	ميكانيك	ئەندازىyarى
زانستى	75	ديزاينى ناوخۇ	ئەندازىyarى
زانستى	75	سيستەمى كۆنترۆل كردن	ئەندازىyarى
زانستى	75	پرۆگرامسازى (تىت قىرك)	ئەندازىyarى
زانستى	75	رووبۇرى و هەتىلكارى	ئەندازىyarى
زانستى	70	زىنگە	ئەندازىyarى
زانستى	62	شىكارى نەخۆشىيە كان	زانست
زانستى	62	شىكارى كىميابى پزىشکى	زانست
زانستى	62	بايۆلۆجى پزىشکى	زانست
زانستى	62	تاقىيگەي پزىشکى	زانست
زانستى	62	چارھسەرى پزىشکى	زانست
زانستى	57	نيوتريشن	زانست
زانستى	57	تەندروستى كۆمەل	زانست
زانستى	57	چارھسەرى سروشى	زانست
زانستى	60	زانستى كۆمپیوتەر (تەكىنەلۆجيي زانيارى)	زانست
زانستى	60	سيستەمى زانيارى	زانست
زانستى	62	بايۆلۆجى (بايۆلۆجى گشتى)	زانست
زانستى	60	زىنگە	زانست
زانستى	60	ماتماتىك	زانست
زانستى	60	فيزىيا	زانست

زانستى	62	فيزيائى پزىشکى	زانست
زانستى	60	ژەنگىزىارى بە تەكىنەلۆجىيات زانىيارى	زانست
زانستى	57	تەندروستى كۆمهل	تەكىنەلۆجىيات تەندروستى
زانستى	57	چارەسەرى سروشى	تەكىنەلۆجىيات تەندروستى
زانستى	57	نيوتريشن	تەكىنەلۆجىيات تەندروستى
زانستى	57	شىكارى كيميايى پزىشکى	تەكىنەلۆجىيات تەندروستى
زانستى + وىزەپى	57	كوردناسى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	60	زمانى كوردى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	60	زمانى عەربى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	60	زمانى ئىنگىزى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	زمانى فەرەنسى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	پەرەودەدى گشتى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	پەرەودەدى تايىبەت	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	58	وەرگۈزان	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	باخچەي ساوايان	پەرەودەدە و زمان
زانستى	60	فيزيا	پەرەودەدە و زمان
زانستى	62	باينۆلۆجي	پەرەودەدە و زمان
زانستى	57	كيميا	پەرەودەدە و زمان
زانستى	55	بىركارى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	كۆمەلناسى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	شۇئىنهوار	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	پەرەودەدى ھونەرى شىۋوھكارى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	60	پەرەودەدى وەرزاش	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	پەرەودەدى ئىسلامى	پەرەودەدە و زمان
زانستى + وىزەپى	55	بەراوورە ئايىنېيەكان	پەرەودەدە و زمان
زانستى	55	ژەنگىزىارى	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	كارگىزى كار	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	ئابورى	كارگىزى و ئابورى
زانستى	55	دارايى ويانك	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	بازارگەرى	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	كارگىزى گشتى	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	كارگىزى تەندروستى	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	كارگىزى گەشت وگۇزار	كارگىزى و ئابورى
زانستى	55	كارگىزى سىستەمى زانىيارى	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	55	كارگىزى ياسا	كارگىزى و ئابورى
زانستى + وىزەپى	65	ياسا	ياسا و راميارى
زانستى + وىزەپى	60	پەيوەندىيە نىتۇدەولەقى و دېلىۋەمىسىيە كان	ياسا و راميارى
زانستى + وىزەپى	60	پەيوەندىيە گشتىيە كان	ياسا و راميارى

زانستى + وىژەبى	60	زانستە رامىاريەكان	ياسا و رامىاري
زانستى + وىژەبى	60	رامىاري گشتى	ياسا و رامىاري
زانستى + وىژەبى	57	لىكۆلەنەوە رۆزھەلاتى	ياسا و رامىاري
زانستى + وىژەبى	58	راگەياندىن	ئاداب و هونەر
زانستى	60	دېزابىنى ناوه خۇقۇ	ئاداب و هونەر
زانستى	60	دەرمانسازى	پەيمانگە
زانستى	60	دروستكىرىدى ددان	پەيمانگە
زانستى	58	شىكارى نەخۆشىيەكان	پەيمانگە
زانستى	57	پەرسىتارى	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	كارگىرى كار	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	كارگىرى ياسا	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	كارگىرى بانكە كان	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	كارگىرى نەنوت و گاز	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	كارگىرى گەشت و گۈزۈر	پەيمانگە
زانستى	50	كارگىرى تەكىنەلۈچىيە زانىاري	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	كارگىرى سىستەمى زانىاري تەندروست	پەيمانگە
زانستى	50	ژمېرىيارى	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	زېبەرى گەشتىاري گەشت و گۈزۈر	پەيمانگە
زانستى	50	رېنمایى كىشتوكال	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	بەشى ئىنگىزى	پەيمانگە
زانستى + وىژەبى	50	راگەياندىن	پەيمانگە
زانستى	50	تەكىنەلۈچىيە زانىاري	پەيمانگە
زانستى	50	نېتۈرك	پەيمانگە
زانستى	50	ئەندازىاري دىكۆر	پەيمانگە
زانستى	50	پالاوتىنى نەنوت	پەيمانگە
زانستى	50	تەكىنە لەكەندن	پەيمانگە
زانستى	50	تەكىنەلۈچىيە نەنوت	پەيمانگە
زانستى	50	رووپىوى	پەيمانگە

تىيىنى:
• بۇ وەرگەتن لە بەشى پەرەردەدە وەرزىش پىيوىستە تەممەن پىيشكەشكەر لە (40) چىل سال زىاتر نەبىت.

خشتەی نمرەی وانه بەیوەندیدارەکان (کریتد)

E-P	G-C	H-B	M	E	A	K	زانستی 1 ویژەی 2 زانستی + ویژەی 3	بەشی خویندن	کولێز / پەیمانگە
10			10	10			1	تەلارسازی (بیناسازی)	ئەندازىيارى
10			10	10			1	شارستانی	ئەندازىyarى
8	8		8	6			1	نەوت	ئەندازىyarى
10			10	10			1	کۆمپیوتەر و گەياندن (کۆمپیوتەر)	ئەندازىyarى
10			10	10			1	کارەبا (وزن و بەرهە مەھىنە)	ئەندازىyarى
10			10	10			1	میگاترونیک	ئەندازىyarى
10			10	10			1	میکانیک	ئەندازىyarى
10			10	10			1	دیزاین ناوچە	ئەندازىyarى
10			10	10			1	سیستەمی کۆنترۆل کردن	ئەندازىyarى
10			10	10			1	پرۆگرامسازی (نیت ۆرك)	ئەندازىyarى
10			10	10			1	رووبۆتوو و هەتىكلارى	ئەندازىyarى
5	10	10		5			1	ژینگە	ئەندازىyarى
5			20	5			1	زانستی کۆمپیوتەر تەکنەلوجیای (زانیاری)	زانست
5			20	5			1	سیستەمی زانیاری	زانست
10	15			5			1	بایۆلۆجی (بایۆلۆجی گشتنی)	زانست
5	10	10		5			1	ژینگە	زانست
5			20	5			1	ماتماتیک	زانست
15			10	5			1	فیزیا	زانست
				5	5	20	1	کوردناسی	پەروەردە و زمان
		10		5		15	2	کوردناسی	پەروەردە و زمان
				5	5	20	3	زمانی کوردى	پەروەردە و زمان
				5	20	5	3	زمانی عەرەبی	پەروەردە و زمان
				20	5	5	3	زمانی ئىنگىزى	پەروەردە و زمان
				15	5	10	3	زمانی فەرنەنسى	پەروەردە و زمان
				10	10	10	3	پەروەردەی گشتنی	پەروەردە و زمان
				10	10	10	3	پەروەردە تاييەت	پەروەردە و زمان
				10	10	10	3	وەرگىزان	پەروەردە و زمان
				10	10	10	3	باخچەی ساوايان	پەروەردە و زمان
15			10	5			1	فیزیا	پەروەردە و زمان
	10	15		5			1	بایۆلۆجی	پەروەردە و زمان
	20		5	5			1	كيميا	پەروەردە و زمان
5			20	5			1	پيرکاري	پەروەردە و زمان

				10	10	10	3	کۆمەلناسی	پەروەردە و زمان	
	10	10		5		5	3	شوتینەوار	پەروەردە و زمان	
			20	5	5		1	ژمێریاری	کارگێری و ئابووری	
			10	5	10	5	1	کارگێری کار	کارگێری و ئابووری	
10			5	5	10		2	کارگێری کار	کارگێری و ئابووری	
			20	5	5		1	ئابوری	کارگێری و ئابووری	
15			10	5			2	ئابوری	کارگێری و ئابووری	
			20	5	5		1	دارای ويانك	کارگێری و ئابووری	
			10	5	10	5		بازارگەري	کارگێری و ئابووری	
10			5	5	10		2	بازارگەري	کارگێری و ئابووری	
			10	5	10	5	1	کارگێری گشتی	کارگێری و ئابووری	
10			5	5	10		2	کارگێری گشتی	کارگێری و ئابووری	
			10	5	10	5	1	کارگێری تەندروستی	کارگێری و ئابووری	
10			5	5	10		2	کارگێری تەندروستی	کارگێری و ئابووری	
			10	5	10	5	3	کارگێری گەشت و گوزار	کارگێری و ئابووری	
5			10	10		5	1	کارگێری زانیاري	کارگێری و ئابووری	
				15	10			کارگێری یاسا	کارگێری و ئابووری	
					10	10	10	1	کارگێری یاسا	کارگێری و ئابووری
			10		5	10	5	2	یاسا	یاسا و رامیاري
					10	10	10	3	یاسا	یاسا و رامیاري
					10	10	10	1	پەيوەندىيە نىۋەدەولەتى و دېبۈمىسىيە كان	پەيوەندىيە نىۋەدەولەتى و دېبۈمىسىيە كان
			10		5	10	5	2	پەيوەندىيە نىۋەدەولەتى و دېبۈمىسىيە كان	پەيوەندىيە نىۋەدەولەتى و دېبۈمىسىيە كان
					10	10	10	1	پەيوەندىيە گشتىيە كان	پەيوەندىيە گشتىيە كان
			10		5	10	5	2	پەيوەندىيە گشتىيە كان	پەيوەندىيە گشتىيە كان
					10	10	10	1	زانسته رامیاريە كان	زانسته رامیاريە كان
			10		5	10	5	2	زانسته رامیاريە كان	زانسته رامیاريە كان
					10	10	10	1	رامیاري گشتی	رامیاري گشتی
			10		5	10	5	2	رامیاري گشتی	رامیاري گشتی
					10	10	10	1	لەتكۇلىنەوهە لاتى	لەتكۇلىنەوهە لاتى
			10		5	10	5	2	لەتكۇلىنەوهە لاتى	لەتكۇلىنەوهە لاتى
					10	10	10	3	رەگەياندن	رەگەياندن
10				10	10	10	1	ديزاینى ناوەخۆ	ئاداب و ھونەر	
					10	10			پەيمانگە	
				5	5	10	5	1	کارگێری کار	پەيمانگە
10				5	5	10		2	کارگێری کار	پەيمانگە
					10	10	10	1	کارگێری یاسا	پەيمانگە
			10		5	10	5	2	کارگێری یاسا	پەيمانگە
				10	5	10	5	1	کارگێری بانکە كان	پەيمانگە

10			5	5	10		2	کارگێری بانکە کان	پەیمانگە
			10	5	10	5	1	کارگێری نهوت و گاز	پەیمانگە
10			5	5	10		2	کارگێری نهوت و گاز	پەیمانگە
			10	10	10		3	کارگێری گەشت و گوزار	پەیمانگە
5			15	10			1	کارگێری تەکنەلوجیای زانیاری	پەیمانگە
			10	5	10	5	1	کارگێری سیستەمی زانیاری تەندروست	پەیمانگە
10			5	5	10		2	کارگێری سیستەمی زانیاری تەندروست	پەیمانگە
			20	5	5		1	ژمیتیاری	پەیمانگە
			10	10	10		3	ریبەری گەشت و گوزار	پەیمانگە
5	5	15		5			1	رینمایی کشتوکال	پەیمانگە
			10	10	10		3	بەشی ٹینگیزی	پەیمانگە
			10	10	10		3	راگەیاندن	پەیمانگە
5			15	10			1	تەکنەلوجیای زانیاری	پەیمانگە
5			15	10			1	نیتۆرک	پەیمانگە
10			10	10			1	ئەندازیاری دیکۆر	پەیمانگە
5	15			10			1	پالاوتە نهوت	پەیمانگە
15			5	5	5		1	تەکنیکی ھەلکەندن	پەیمانگە
15	5			10			1	تەکنەلوجیای نهوت	پەیمانگە
10			10	5	5		1	رووبیتی	پەیمانگە

برگەی یەنچەم: مەرجە تایبەتییە کافی وەرگرتن بۆ دەرجووانی لقە پیشەییە کان

لق	کەمترین کۆنمرەی پیشکەشکردن لە پەیمانگە	کەمترین کۆنمرەی پیشکەشکردن لە زانکۆ	خویندەنی بەش	ژمارە
ئامادەبى پیشەسازى - بەشى وينەي ئەندازەبى	-	90	ئەندازىارى تەلارسازى	1
ئامادەبى پیشەسازى - بەشى وينەي ئەندازەبى	-	90	ئەندازىارى شارستانى	2
ئامادەبى پیشەسازى - بەشى کارهبا	-	85	ئەندازىارى کارهبا	3
ئامادەبى پیشەبى - بەشى تەکنەلوجیای زانیارى - بەشى چاککردنەوەی کۆمپیوتەر	-	85	ئەندازىارى کۆمپیوتەر و گەياندن	4
ئامادەبى پیشەسازى - بەشى ميكانيك + بەشى چاککردنەوەی ئۆتۆمبيل	55	90	ئەندازىارى ميكانيك	5
ئامادەبى پیشەبى - بەشى تەکنەلوجیای زانیارى - بەشى چاککردنەوەی کۆمپیوتەر	55	70	تەکنەلوجیای زانیارى ، سیستەمی زانیارى و زانستى کۆمپیوتەر	6
ئامادەبى بازرگانى	55	60	ژمیتیارى	7
ئامادەبى بازرگانى	55	60	کارگێری کار	8
ئامادەبى بازرگانى	55	60	کارگێری بانکە کان	9

ئامادەی بازرگانی	-	60	دارابی وبانک	10
ئامادەی خویندەنی ئیسلامی + خویندەنگەی ئایینیە کان	-	60	پەروەردەی ئیسلامی	11
ئامادەی خویندەنی ئیسلامی + خویندەنگەی ئایینیە کان	-	60	بەراووردی ئایینیە کان	12
ئامادەی کشتوکال	55	-	رینماپی کشتوکال	13
ئامادەی گەشت و گوزار	55	60	گەشت و گوزار	14
ئامادەی پیشە سازی - بەشی میکانیک	55	-	تەکنیکی هەنگەندن	15
ئامادەی پیشە سازی - بەشی میکانیک	55	-	تەکنەلۆژیای نەوت	16

تىپىتى:

- بەشی گەشتوگوزار لە پەيمانگە ریزەی 30% پلانى وەرگرتن بۆ ئەم بەشە دەبىت.
- بەشی رینماپی کشتوکال لە پەيمانگە ریزەی 30% پلانى وەرگرتن بۆ ئەم بەشە دەبىت.

بىرگەي شەشەم: مەرچە تايىەتىيە کانى وەرگرتن بۆ دەرچوووانى پەيمانگە يىنچ سائىيە کانى سەر بە وەزارەتى پەروەردەي هەرێم:

لە	كەمترین كۆنمرەي پىشکەشكىرىن لە زانكۆ	خویندەن بەش	ژمارە
بەشى تەكىنلىكى نەوت	90	ئەندازىيارى نەوت	1
(Network – Programming- Web design) بەشە كانى	90	ئەندازىيارى كۆمپىوتەر و ئەندازىيارى كۆمپىوتەر گەياندىن	2
(Network – Programming- Web design) بەشە كانى	65	تەكىنلۇجيائى زانىيارى و سىستەمى زانىيارى + زانستى كۆمپىوتەر	3
بەشى زمانى ئىنگىزى	65	زمانى ئىنگىزى و وەرگىزىان	4
بەشى زېرىيارى و كارگىزى	65	زېرىيارى و كارگىزى	5
دەرچوووى پەيمانگە ئەزەم بىت بە مەرجىتك تەمەن لە (30) سال زىاتر نەبىت.	65	پەروەردەي ئیسلامی و بەراووردی ئایینیە کان	6
بەشى وەرزىش	60	وەرزىش	7
بەشى هونەرى شىوه كارى	65	هونەرى شىوه كارى	8
(Network – Programming- Web design) بەشە كانى	60	راگەياندىن	9
(Network – Programming- Web design) بەشە كانى	60	كارگىزى گشتى	10

بىرگەي حەوته م: مەرجى كۆنمرەتى يېشىكەشىرىن بۇ دەرچۈۋانى يەيمانگە تەكىنیيەكان:

رُمَارە	خويىندىنى بەش	كەمترىن كۆنمرەتى يېشىكەشىرىن لە زانڭو	لۇق
1	بىزىشكى ددان	90	دەرچۈۋى دووھەم لە سەر ئاستى پارتىزگا لە بەشى تەكىنلىك ددان
2	دەرمانسازى	80	دەرچۈۋى دووھەم لە سەر ئاستى پارتىزگا لە بەشى دەرمانسازى
3	پەرسىتارى	72	بەشى پەرسىتارى
4	شىكارى نە خۆشىيە كان	62	بەشى شىكارى نە خۆشىيە كان
5	بايۆلۆجي بىزىشكى	62	بەشى شىكارى نە خۆشىيە كان
6	تاقىيەتى بىزىشكى	62	بەشى شىكارى نە خۆشىيە كان
7	چارەسەرلى سروشى	62	بەشى چارەسەرلى سروشى
8	نيوتريشن	62	بەشى نيوتريشن
9	تەندىرسى كۆمەل	62	تەندىرسى كۆمەل
10	ئەندازىيارى شارستانى	80	بەشى بىناكارى
11	ئەندازىيارى كارەبا	75	بەشى كارەبا
12	ئەندازىيارى كۆمپىوتەر و گەياندىن	75	بەشە كانى كۆمپىوتەر - گەياندىن - تەكەنلەجىيە زانىيارى - كارەبا بەشى ئەلكىرۇنى
13	ئەندازىيارى ميكانيك	75	بەشى ميكانيك
14	ئەندازىيارى نەوت	80	بەشى تەكەنلەجىيە نەوت
15	ئەندازىيارى هىلەكارى و روپۇپى	80	بەشى روپۇپى
16	ئەندازىيارى ميكاترونېتكىچ + ئەندازىيارى وزە	75	بەشە كانى ميكانيك + وزە
17	ئەندازە دىيزاين	75	بەشى دىيزاين
18	ياسا	60	بەشى كارگىزى ياسا
19	تەكەنلەجىيە زانىيارى، سىستەمى زانىيارى و زانسى كۆمپىوتەر	60	بەشى تەكەنلەجىيە زانىيارى + نىتىورك
20	زمان و ئەددەبى ئىنگىزىي و وەرگىپان	55	دەرچۈۋى بەشى زمانى ئىنگىزىي
21	زمان و ئەددەبى ئىنگىزىي و وەرگىپان	53	دەرچۈۋى بەشى وەرگىپان
22	ژمېرىارى	50	بەشى ژمېرىارى + بەشى كارگىزىي بانكە كان
23	كارگىزىي كار	50	بەشى كارگىزىي كار + بەشى كارگىزىي نەوت و گاز
24	دارالىي وبانك	50	بەشى كارگىزىي بانكە كان
25	بە بازاركىرنى	50	بەشى بە بازاركىرنى
26	كارگىزىي ياسا	50	بەشى كارگىزىي ياسا
27	كارگىزىي تەندىرسى	50	بەشى كارگىزىي تەندىرسى
28	راگەياندىن	50	بەشى راگەياندىن + بەشى كۆمپىوتەر و تەكەنلەجىيە زانىيارى
29	گەشت و گوزار	50	بەشى رىيەرى گەشتىيارى + بەشى كارگىزىي دەزگاكانى گەشتىيارى
30	بەزىوهېرىدىن و نەوت و گاز	50	بەشى كارگىزىي نەوت و گاز

برگەی هەشتم: راستاندن (راسی و دروستی) و بەخشینی بروانامە:

1. له دوای تەواوکردنی خویندنی ئەکادیمی لە زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکان قوتابی/خویندکار بروانامەی دەرچوونی پینابەخشیت ئەگەر هاتوو له دوای دەرچوونی فەرمانی وەرگرتن راستی و دروستی (صحە الصدور) بۆ بروانامە ئامادەبەری کەی له وەزارەتی پەروردەی ھەرێم یان عێراق فیدرال بۆ نەکرابیت، کە پیویستە ئەم راستی و دروستیی به نوسراوی نەبیی ئەنجامدرابیت.
2. دەرچوونی ئامادەبەری شارەکانی دەرچوونی ھەرێم کە ھاولاتی ناوهراست و باشوری عێراقن، دەبیت بروانامە کانیان له وەزارەتی پەروردەی حکومەتی عێراق فیدرال راستی و دروستی (صحە الصدور) بۆ بکریت له ریگەی وەزارەتمانەوە.
3. قوتابی/خویندکار پاش دەرچوونی لە زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکان بروانامەی دەرچوونی پینابەخشیت ئەگەر هاتوو فەرمانی وەزاری وەرگرتن (القبول) و فەرمانی زانکۆی دەرچوونی (التخرج) بۆی دەرنەچووبیت به پی ی یاسا و پینمايیه کارپیکراوه کان.
4. بروانامەی بەنمرەی دەرچوونی قوتابی/خویندکار پیویستە مۆری زانکۆ / پەیمانگە و واژووی ھەر یەک له (بەریوەبەری تۆمار، سەرۆکی بەش ، راگری کۆلیزە زانکۆییەکان ، راگری پەیمانگە و سەرۆکی زانکۆ) لەسەر بروانامە کە ھەبیت، بەپیچەوانەوە بروانامە کە له وەزارەتمان پەسەند ناکریت.
5. پشتگیری دەرچوون و بروانامەی دیواریەند (جداری) قوتابی/خویندکار پیویستە مۆری زانکۆ / پەیمانگە و واژووی ھەر یەک له (بەریوەبەری تۆمار ، راگری کۆلیزە زانکۆییەکان ، راگری پەیمانگە و سەرۆکی زانکۆ) لەسەر بروانامە کە ھەبیت، بەپیچەوانەوە پشتگیری کە یان بروانامە کە پەسەند ناکریت.
6. پەسندکردنی پشتگیری دەرچوون، بروانامەی بەنمرە، بروانامەی دیواریەند (جیداری) له وەزارەتی خویندنی بالا و توپیشی وەی زانستی، له روانگەی مادەی (25) له یاسای ژمارە (2) ی سالی (2013) بە دانانی خانەیەک بۆ پەسەند کردنی وەزارەت.
7. قوتابی/خویندکار مافی وەرگرتنی یەک وینە له بروانامەی بەنمرەی دەرچوون و دیواریەند (جیداری) و پشتگیری دەرچوون بە زمانەکانی (کوردى، عەرەبى، ئىنگلیزى) ھەيدا بەخۆرایی له زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکان. پیویستە گشت نووسینە کانی سەرکلیشەی بروانامە کە بەزمانە بیت کە دەرچووان داوای دەکەن، نەوەک له ھەمان کلیشەی بروانامەدا زمانی جیاجیا ھەبیت.
8. له کاتی داواکردنی وینە دووەم ياخود زیاتر، له (بروanامەی بەنمرە) بە زمانەکانی (کوردى، عەرەبى، ئىنگلیزى) لەلایەن دەرچووانەوە، ئەوە زانکۆ / پەیمانگە دەتوانیت بىنیک پاره بۆ ھەر بروانامەیەک بەنمرە وەربگریت بەمەرجیک لە (15000) دینار زیاتر نەبیت.
9. له کاتی پىدانی پشتگیری دەرچوون بە قوتابیان/خویندکاران پیویستە ناوەنیشانی شوتنی ئاراستە کراو بە روونی دیاری بکریت.
10. له کاتی پەسەندکردنی بروانامەی بەنمرە ، بروانامەی دیواریەند و پشتگیری دەرچوون لەلایەن وەزارەتی خویندنی بالا و توپیشی وەی زانستی، پیویستە ئەو بروانامەیەی کە پی ی له زانکۆ / پەیمانگە وەرگیراوه له گەلدابیت.

برگەی نۆیەم: کاره کارگەرییە کان:

1. ئەگەر هاتوو قوتابی/خویندکاری وەرگیراوه له زانکۆ یان پەیمانگەیەک تایبەت فەرمانبەر بوو ئەوا پیویستە مؤلەتی خویندن بەینیت بەپی یاسا بەرکارەکان له ھەرێم و خۆی بە تەواوی بۆ خویندن تەرخان بکات، بەپیچەوانەوە وەرگرتنە کەی ھەلەدەوەشیتەوە.
2. بۆ ھەر قوتابی/خویندکارییەک دۆسیەیەک دەکریتەوە و دەبیت سەرجەم بەلگەنامەکان له خوبگریت وەکو: بروانامە، فەرمانی وەزاری وەرگرتن، فەرمانی زانکۆی وەرگرتن له گەل تىکرای بەلگەنامەکانی ترى پیویست.
3. دەواي فەرعى قوتابیان/خویندکارانی وەرگیراوه تەنلا له دوای راگەیاندنی ئەنجامی بەرای وەرگرتن دەست پێ دەکات ، ھەر دەوامیک پیش راگەیاندنی ناوی وەرگیراوان پیچەوانەی رینمايیە کانه.

4. زانکو / پەیمانگە ناتوانیت ریکلام بکات ياخود پرۆسەی ناونوسین ئەنجامبدات بۆ مەبەستی وەرگرتني قوتابیان / خویندکاران پیش دەرجوونی ریتماییە کانی وەرگرتن لە لایەن وەزارەتەوە بەپیچەوانەوە ، بە گویرەی خالە کانی فەرمانی وەزاریمان ژمارە (7973) لە ریکەوتی (2016/5/24) کە تایبەتە بە سزاپ پیژاردن (غرامە) لە بەرامبەر هەر سەرپیچیەک ياخود جیبەجیتە کردنی یاسا و ریتماییە کانی وەزارەتمان مامەلە یان لە گەندادەکریت.
5. پیویستە زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان سەرچەم یاسا و ریتماییە کانی تایبەت بە زانکو و پەیمانگە تایبەتە کان لە تابلۆی ئاکادارییە کان وە سایقى تایبەت بە زانکو و پەیمانگە کان بلاو بلاوبکەنەوە.
6. ریکارە کارگیزیبە کانی وەرگرتني قوتابیان / خویندکاران لە زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان پیویستە بەم ریزبەندییە خوارەوە بیت و ناکریت سەریچى لەم ریزبەندییە بکریت.
- أ. پەسندکردنی پلانی وەرگرتن لە لایەن وەزارەت.
- ب. پیشکەش کردنی داواکاری وەرگرتن لە ریگای (سیستەمی ئۆنلائين).
- ج. ئەنجامدانی گرتیەست لە نیوان زانکو / پەیمانگە لە گەل قوتابی / خویندکار دواى راگە یاندى ناوه کان لە لایەن وەزارەتەوە.
- د. وەرگرتني قستى يەکەم لە کری خویندن.
- ه. دەرکردنی فەرمانی وەزارى بە وەرگرتني کوتابی قوتابیان / خویندکاران.
- و. دەرچوونی فەرمانی زانکوئى (فەرمانی کارگىرى) بە وەرگرتني قوتابیان / خویندکاران.
7. پیویستە زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان مۇر و واژووی تایبەت بە خۆى لە سەر ھەموو بەلگەنامە کانی دەرچوو و گرتیەست لە گەل قوتابی / خویندکار ھەبیت.
8. زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان دەتوانن سوود لە ریتمایی تاقیکردنەوە و ریکارى قوتابیان / خویندکاران ژمارە (1) و (2) وەربگرن، بەلەبەرچاواگرتني سیستەم خویندن و تایبەتمەندى ھەر زانکو / پەیمانگە يە کى تایبەت.
9. زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان پابەند دەبن بە سەرچەم خالە کانی ریتماییە کانی پرۆسەی دلىيابى جۇرى و زانستخوازى بەردەۋام تەندروستى و سەلامەتى.
10. لە کاتى ھەبۈنى دوowanە (التوأمە) لە نیوان زانکوئى كى خۆمائى و زانکوئى كى دەرەوە رەچاوى رەزامەندى و ئە و مەرجانە دەکریت، كە لە لایەن وەزارەتەوە دەخریتە سەر زانکوکە بۆ وەرگرتني مۆلەتى كاركىدەن.
11. فۇرمى گرتیەستى سالانە لە نیوان قوتابى / خویندکار و زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان دەنېدریت بۆ وەزارەت بەمەبەستى يە كخستنى و پەسەندىكى دواتر كارپىتىكىدەن.
12. بۆ ھەر حالەتىكى تر كە لە بېگە گان سەرەدە دا نەھاتوو، پەيدەوي مەرج و ریتماییە کانی زانکو حکومىيە کان دەکریت، لە گەل رەچاواكىدەن تايىەتمەندى خویندن ھەر زانکو / پەیمانگە يە کى تایبەت.
13. پیویستە زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان لە گەل دەستپىتىكىدەن ھەر كۆرسىكى خویندن ئامارى قوتابیان / خویندکاران و ستاف وانە بىزىان و كارمەندان بىزىن بۆ ھۆبەي ئامارى زانکو و پەیمانگە تايىەتە کان لە وەزارەتمان.
14. گۇرىنى دەوامى قوتابیان / خویندکاران لە نیوان دەوامى خویندىنى (بەيانيان - ئىواران) لە زانکو / پەیمانگە تایبەتە کان رىيگەپىتىراوە تەنها بە شىۋەھە مىواندارى (استضافة) و بروانامە كەى لە سەر بىنەماى وەرگرتن پىدەدرىت كە لە کاتى خۆى پىي وەرگىراوە.
15. دواخستنى خویندىن (تأجیل) قوتابى / خویندکار تاكوو مانگىك پیش دەستپىتىكىدەن تاقیکردنەوە وەرزى يە كەم رىگە پىتىراوە.
16. لە سیستەمی وەرزى ئەگەر قوتابى / خویندکار رىيە ئامادەنەبۈونى لە كوي سالەكە لە دوو وانە زیاتر بۇو بەھۆى ئامادەنەبۈون (غيابات) دابراندى لە خویندىن بۆ دەکریت بەھۆكارى تىپەراندى رىيە ئاسايى و قوتابى / خویندکار لە ھەردوو وەرز بە كەوتوو ھەژمار دەکریت.

پرگەی دەیم: رینماپییە داراییە کان:

1. سالانە پیداچونەوەی نرخە کانی خویندن لە سەرجەم زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان دەکریت پالپشت بە برگەی (6) لە مادەی (12) ی یاسای ژمارە (2) سالی (2013) .
2. وەرگرتەنی پارەی سالانەی کری خویندنی قوتابی / خویندکار بە گرتیەستیک بە پالپشت بە وەرگرتیە کە لە لایەن وەزارەتی خویندنی بالا پەسەندکراوه دەبێت. شیوازی وەرگرتی کری خویندن لە زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان پیویستە بە (5) پینج قست کە متەنە بیت.
3. نابیت قوتابی / خویندکار بەھۆی دواکەوتەنی قستی کری خویندن سزاپدریت و لە تاقیکردنەوە کان بى بەش بکریت. زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان دەتوانیت قوتابی / خویندکار ئاگادار بکاتەوە بۆ ماوەیە کی دیاریکراو قستی کری خویندنی بدات، ئەگەر لە ماوەیە کریتە کەی نەدائەوە زانکۆ / پەیمانگە بۆی ھەیە لە خویندن بى بەشی بکات.
4. زانکۆ / پەیمانگە ناتوانیت هیچ بە پارەیەک وەرگرتیت لە قوتابی / خویندکاری قۇناغی يە کەم ياخود گرتیەستیان لە گەل واژوو بکات تاوه کو ناوی لە لایەن وەزارەتەوە رادەگەیەندیریت.
5. کردنەوەی خولی زمانەوانی ، کۆمپیوتەر یان خویندنی ئامادەکاری بە پارە بۆ قوتابیان / خویندکارانی دەرەوەی زانکۆ / پەیمانگە پیویستە پیشوهخت رەزامەندی وەزارەتی لە سەر وەرگرایت ، بە لام دەتوانیت ئەم خولانە کە تایبەتە بە قوتابیان / خویندکارانی زانکۆ / پەیمانگە کە دەتوانن بە بى رەزامەندی وەزارەت خولە کە بکەنەوە بە مەرجیک لە بپی بەشداریکردن هیچ بە پارەیەک وەرنە گیریت.
6. زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان لە بپی پیدانی فۆرمی وەرگرتن دەتوانن (4000) چوار هەزار دیناری عێراقی بۆ هەر فۆرمیک لە قوتابی / خویندکار وەربگرن.
7. داواکاری بۆ سکالا و دواخستنی خویندن دەبیت بى بەرامبەر بیت.
8. پارەی تانەدان (اعتراض) بۆ پیداچونەوە بە نمرەی تاقیکردنەوە کان نابیت لە (3000) سى هەزار دینار تیپەریت بۆ هەر وانەیەك.
9. وەرگرتەنی پارە لە قوتابی / خویندکار بۆ دووبارە کردنەوەی تاقیکردنەوەی وەرزی وکوتايی سال ریگەپیدراو نییە.
10. وەرگرتەنی پارە لە قوتابی / خویندکار بەرامبەر ئاپاستە کردنی نووسراو بۆ هەر شوینتیکی تری دەرەوەی زانکۆ ریگەپیدراو نییە.
11. کری خویندن بربیت دەبیت لە پیشکەشکەن سەرجەم پیداویستیکەن پرۆسەی خویندن و سەرجەم ئەو خزمە تگوزاریانەی کە لە کاتی پرۆسە کە پیشکەش بە قوتابی / خویندکار دەکریت، بۆ ئەوەوەی پرۆسە کە سەرکەوتوو بیت و دلینیابی جۆری تیایدا بەرچەستە بکریت، بۆیە ریگە نادریت جگە لە پارەی خویندن، هیچ پارەیە کى تر لە قوتابی / خویندکار وەربگریت وەك پارە ئینتهرنیت و ویب سایت، ياخود دابینکردنی کەلوبەل بۆ تاقیگە پزیشکیە کان و تاقیگە پسپوریە کانی تر و پیدانی شوینی وەستانی ئوتوموبیل، ياخود ناسنامەی زانکۆ جگە لە بەشە ناوخۆیە کان.
12. زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان دەتوانن لە کاتی دواخستنی سالی خویندنی قوتابی / خویندکار ریزەیەک لە کری خویندن لە قوتابی / خویندکار وەربگرن بە مەرجیک لە (30%) ای کری خویندنی سالانەی تیپەر نەکات، وە بۆ سالی داھاتوو لە کاتی گەرانەوەی قوتابی / خویندکار نابیت وەرگرتەنی کری خویندنی لە (70%) تیپەر بکات.
13. ئەگەر لە خانە وادیەک دوو قوتابی / خویندکار یان زیاتر ھەبیت لە زانکۆ / پەیمانگە یە کى تایبەت، ئەوا دەسەلاتیان ھەیە بۆ لێخۆشبوون لە کری خویندن یان ھەر ئۆفەریکی تر کە بە دەر نەبیت لە یاسا و رینماپییە کارپیکراوه کان.
14. پیویستە سالانە زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان پاکانەی باجی دەرامەت بە پیشە رینماپییە داراییە کان پەیرەو بکات.
15. زانکۆ / پەیمانگە تایبەتە کان پیویستە پابەند بن بە جى بەجى کەنگە کەن رینماپییە ژمارە (2) سالی (2016) کە تایبەتە بە وەرگرتە رسومات لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان لە لایەن وەزارەتەوە.
16. پیویستە زانکۆ / پەیمانگە هیچ قوتابی / خویندکاریک بە دەر لە پلانی وەرگرتەنی پەسەندکراو لە لایەن وەزارەمانەوە وەرنە گرتیت. ئەگەر ھاتوو ھەر سەرپیچیە ک ئەنجامدرا لە پلانە کە ئەوا زانکۆ / پەیمانگە کە غەرامە دەکریت بە بپیک پارە کە وەزارەت

دیاری ده کات. وەھەروەها قوتابی / خویندکاری وەرگیراوان ناوی له لیستی وەرگیراوان دەسریتەوە و پیویستە له لایەن خودی زانکۆ/ پەیمانگە کەوە قەردبوو بکرتیه وە.

17. زانکۆ و پەیمانگە تایبەتەکان پیویستە پا بهندن به جى بەجى کردنی گشت خالەکانی فەرمانی وەزاریمان ژمارە (7973) لە (2016/5/24) کە تایبەتە به سزاپ پیئژاردن (غرامە) لە بهرامبەر هەر سەرپیچیک له جى بەجى کردنی یاسا و رینماییەکانی وەزارەتمان.

18. پیویستە له مانگی تەممۇزى ھەموو سائیک زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکان پرۆژەی بودجهی سالانەی خۆیان پیشکەش بە وەزارەت بکەن بە مەبەستی ووردىنیکردن دواى ئەوەی بودجه کە له لایەن دەستەی ئەمیندارانەوە پەسەند دەکریت. وە يەکیکە له مەرجەکانی پەسەندکردن پلەنی وەرگرتى قوتابیان / خویندکاران بۆ ھەمان سالى خویندن کە ئەمەش پالپشتە بە رینمایی ژمارە (2) ئى سالى (2016) ماددهی (دووەم) ئى تایبەت به وەرگرتى رسومات له زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکان له لایەن وەزارەتی خویندنی بالاوه.

19. له کاتی گواستنەوەی قوتابی / خویندکار له نیوان زانکۆ و پەیمانگە تایبەتەکان تەنها ئەو زانکۆ / پەیمانگەی قوتابی / خویندکار بۆی دەچیت ماڤ وەرگرتى کری خویندنی ھەیە دواى پاکتاوی دارای سالانەی پیشووی خویندن.

20. ئەو قوتابی / خویندکارانی کەوا وانەی (عبور) يان ھەیە بە هیچ شیوهیە کە ریزەیە کە لە کری خویندەن لى وەرنگیریت.
21. قوتابی / خویندکاری کەوتتوو (راسب) له سالى دواتر کری خویندەن بەم ریزانەی کە له خشتهی خوارەوە ئامازەی پیکراوه لەنیان وەردەگیریت. ئەگەر ھاتوو قوتابی / خویندکار تەنها له يەک وەرزى خویندن دەرنەچوو بولو ئەوا پیویستە تەنها کری خویندن ئەم وەرزە بەتات بە یەن وانە کان کە له خشتهی خوارەوە ھاتوو. بەلام ئەگەر له هەردوو و وەرزدا وانە کەوتبوو پیویستە بە یەن وانە کان کە له خشته کەدا ھاتوو مامەلەيان له گەل دا بکریت.

ریزەی وەرگرتى کری خویندن	ژمارەی وانە کەوتن له سیستەمی وەرزى	ژمارەی وانە کەوتن له سیستەمی سالانە	ژمارە
%30	سی وانە	دوو وانە	1
%45	چوار وانە	سی وانە	2
%60	پینچ وانە	چوار وانە	3
%100	شەش وانە و زیاتر	پینچ وانە و زیاتر	4

بىگەي يانزەھەم: رینماییەکانی گواستنەوەی خویندنی قوتابیان / خویندکاران:

پیوەرە گشتییەکانی گواستنەوە:

1. گواستنەوە تەنها دواى قوناغی يەکەم دەبیت.

2. مەرجە لارى نەبۇونى هەردوو زانکۆ بەدەست بەتىنیت بۆ گواستنەوە. وە له کۆتاپی پرۆسە کە پیویستە وەزارەت گواستنەوە کە پەسەند بکات.

3. گواستنەوە له رۆژى دەرچوونى ئەم رینماییە دەست پىدەکات تاکو 2020/10/15 .

4. گواستنەوە و میواندارى له زانکۆ تایبەتەکان بۆ زانکۆ حکومیتی کان ریگە پىنە دراوه.

5. قوتابی / خویندکار بۆی ھەیە خویندەن کەی له زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکانی هەریم بگوازىتەوە بۆ زانکۆ / پەیمانگە تایبەتەکانی دەرەوەی هەریم و عێراق له ھەمان پسپۆرى خۆی بەمەرجىك ئەو زانکۆ يان پەیمانگەی بۆی دەچیت باوەرپیکراو بىت له لایەن وەزارەتی خویندنی بالاى هەریمی کوردستانەوە.

6. دابەzin لە بەشیکەوە بۆ بەشیکە دیکە لە زانکۆ / پەیمانگە تایبەته کان ریگەپینەدراد، ئەگەر قوتابی/خویندکار ویستی بەشەکەی بگوێت پیویسته هەلۆهشاندەوەی وەرگرتنی لهو بەشەی وەرگیراوه بۆ بکریت و بەیسی مەرج و ریتماییە کانی وەرگرتن بچیتەوە پیشبرکتی وەرگرتن لهو بەشەی دەیەویت بخوینتیت بە مەرجیک لە فۆرى پیشکەشکردن ئاماژەی پیبکریت.
7. گواستنەوەی قوتابی/خویندکار له زانکۆ حکومییە کان بۆ زانکۆ تایبەته کان له بەشی ھاوشتیوە و ھەمان پسپۆر ریگەپیدراوه بە مەرجیک لارینەبۇنى ھەردوو زانکۆ بەدەست بھیتیت دواتر پیوانەی زانستی (المقاصلة العلمیة) بۆ ئەنجامدربیت لەلایەن ئەو زانکۆیە کە کە بەمەبەستی گواستنەوە بۆی دەچیت. پیویسته له کۆتايدا پرۆسەی گواستنەوە کە ئاراستەی وەزارەت بکریت بەمەبەستی پەسەندکردنی گواستنەوە کەی.

أ- گواستنەوەی خویندەنی قوتابی/خویندکار له نیوان زانکۆ / پەیمانگە تایبەته کانی ھەمان پاریزگا تەنها بۆ ئەم حائەنانە خوارەوە ریگەپیدراوه:

1. ھەلپەساردنی وەرگرتن، نەمانی بەش لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەته کان.
2. برباری لیزىنەی بەرزمەتكەرن بە گواستنەوەی قوتابی/خویندکار له کاتی سەرپیچیکردنی بەھەر ھۆیەك.
3. ئەگەر ھاتوو قوتابی/خویندکار پاساویکی ریپیدراوی (عذر المشروع) ھەبۇو. بۆ ئەمەش دوای ھینانی لارى نەبۇنى ھەردوو زانکۆ/پەیمانگە پیویسته رەزامەندی وەزارەت وەرگیریت.

ب- گواستنەوەی خویندەنی قوتابی/خویندکار له نیوان زانکۆ / پەیمانگە تایبەته کانی پاریزگا کانی ھەریم بۆ ئەم حائەنانە خوارەوە ریگەپیدراوه:

- بە یەکیک لەم مەرجانە خوارەوە گواستنەوە کە ئەنجام دەدریت:
1. گواستنەوەی خانەوادەی قوتابی/خویندکار بۆ پاریزگا کی تری ھەریم بە پیشکەشکردنی بەلگەنامەی فەرمى.
  2. گواستنەوەی شوئىتى کارى بەخىوکارى (ولى امر) بە پیشکەشکردنی بەلگە.
  3. ھاوسەرگىریکردنی قوتابی/خویندکار له پاریزگا کی تر.
  4. وەفاتى بەخىوکارى (ولى امر) قوتابی/خویندکار.
  5. نەخۆشى دریز خايەن بە پیشکەش کردنی بەلگەنامەی لیزىنە پزىشکى پەسەندکراو.

ج: گواستنەوەی خویندەنی قوتابیان/خویندکاران له زانکۆ و پەیمانگە تایبەته کانی ناوهەپاست و باشورى عێراق بۆ زانکۆ / پەیمانگە تایبەته کانی ھەریمی کوردستان لهم حائەنانە خوارەوە ریگەپیدراوه:

1. قوتابی/خویندکارى ناوهەپاست و باشورى عێراق له کاتی گواستنەوە بۆ زانکۆ / پەیمانگە تایبەته کانی ھەریمی کوردستان رەچاوى كۆنمرەی وەرگرتن بکریت، ھەروەھا ئەگەر قوتابی/خویندکار دەرچووو ئامادەبیه کانی ھەریمی کوردستان بۇو ئەو پیویسته رەچاوى كەمترین كۆنمرەی وەرگیراوه لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەته کانی ھەریمی کوردستان بکریت له سائى وەرگرتن.
2. پیویسته ئەوزانکۆ/پەیمانگە يەی کە قوتابی/خویندکار لىتی دەخوینتیت باوەرپیکراوبىت وەھەروەھا ئیمتیاز بە دەرچووانیان دەدریت له ھەریمی کوردستان.
3. پیویسته پیوانەی زانستی (المقاصلة العلمیة) يەی بۆ بکریت بە پىنی ریتماییە کان.

د: گواستنەوەي خويندى قوتابىي/خويندكارانى دەرەوەي ولات بۆ زانکۆ تايىبەتە كانى ههريم:

1. گواستنەوەي خويندى قوتابى/خويندكارانى دەرەوەي ولات بۆ زانکۆ تايىبەتە كانى ههريم رىيگەپىدرابوه، به مەرجىك رەچاوى پىتەرى پرۆسەي وەرگىتن لە ههريم لە رووي كۆنمرەي ئامادەي بىكىت. بۇيە پىويستە بروانامەي ئامادەييان لە وەزارەت پەرەودەدەي حکومەتى ههريمي كوردستان / بەرپىمەرايەتى گشتى ئەزمۇونە كان يەكسان كىرابىت بۇ ئەوانەي كەوا بروانامە ئامادەيە كەيان لە دەرەوەي ولات بەدەستھېنابو.
2. پىويستە ئەو زانکۆيەي كە قوتابى/خويندكارانى دەخوينى باوهەپىكراو بىت و ناوى لە لىستى زانکۆ باوهەپىكراوە كانى زىكىخراوى يۇنسكۆ ھەبىت.

ھ : گواستنەوەي خويندى قوتابى/خويندكارانى ھاولاتىانى رەسەنی ههريمي كوردستان لە بەشە كانى پزىشىكى ددان، دەرمانسازى و ئەندازىيارى زانکۆكەن دەرەوەي ولات بۆ زانکۆ تايىبەتە كانى ههريم رىيگەپىدرابوه، به مەرجىك قۇناغى يەكەمى بە سەركە وتۈۋىي تەواو كەربىت، وە كۆنمرەي ئامادەييان بەم شىيەتى خوارەوە بىت.

- بۇ ئەو قوتابى/خويندكارانەي كە بۇ سالى خويندى (2020-2021) لە يەكىك لە زانکۆكەن دەرەوەي ولات وەرەگىرىن پىويستە كۆنمرەي ئامادەيە كەيان كەمتر نەبىت لە (85%) بۇ ھەردوو بەشى پزىشىكى ددان و دەرمانسازى، لە كاتى گواستنەوەييان بۇ زانکۆ تايىبەتە كانى ههريمي كوردستان. وە سەبارەت بە وەرگىراواني سالانى رابىدۇو بۇ خويندى بەشى پزىشىكى ددان و دەرمانسازى پىويستە كۆنمرەي قوتابى/خويندكارانى (80%) كەمتر نەبىت.
- بۇ خويندى بەشە كانى ئەندازىيارى كۆنمرەي قوتابى/خويندكارانى 75% كەمتر نەبىت.

1. دواى بەدەستھېنافى لارىنى بۇنى ھەردوو زانکۆ پىويستە نمرە كان لە بالویزخانەي عىراق و وەزارەت دەرەوەي ئەو وولاتەي كە لىي دەخوينىت پەسەند كىرابىت. پىويستە لە كۆتايدا پرۆسەي گواستنەوە كە ئاراستەي وەزارەت بىكىت بەمە بەستى پەسەندكىرنى گواستنەوە كەي.
2. بۇ ھەموو بىرگە كانى گواستنەوە لەناوهەوە دەرەوەي وەرچەوەي زانکۆ رەچاوى رىنمايىيە كانى (المقاصلة والتحمیل) بىكىت كە لە زانکۆ حکومىيە كانى ههريمي كوردستان پەيرەو دەكىت.

و: سىستەمى مىواندارى:

- سىستەمى مىواندارى (استضافة) لە زانکۆ تايىبەتە كانى ههريمي كوردستان و پالېشىت بە رىنمايىي سىستەمى مىواندارى لە زانکۆ حکومىيە كان كە بە نوسراوى ژمارە (5/2601) لە (2008/2/11) گشتاندىن پىكراوە بەم شىيەتى خوارەوە دەبىت:
1. پىويستە ئەو قوتابى / خويندكارەي داواكارى مىواندارى پىشكەش دەكات بۇ درىيەدان بە خويندىن لە زانکۆ تايىبەتە كانى ههريمي كوردستان لە زانکۆيە كى باوهەپىكراوە ناوهەرلاشت و باشۇرى عىراق بىت . كە لە ههريمي كوردستان ئىمتياز بە دەرچووانيان دەدرىت.
  2. پىويستە ئەو قوتابى / خويندكارەي داواكارى مىواندارى پىشكەش دەكات لارى نەبۇنى زانکۆي رەسەنی خۆي و زانکۆي مىواندارى ھەبىت.
  3. پىويستە ئەو قوتابى / خويندكارەي داواكارى مىواندارى پىشكەش دەكات لە زانکۆ تايىبەتە بخوينىت كە ھەمان بەشى پىسپۇرى و قۇناغى خويندى ھەيە.
  4. پىويستە سالانە مىواندارى كەردەن قوتابىان / خويندكاران لە زانکۆ تايىبەتە كانى ههريمي كوردستان نۇي بىكىتە وە.
  5. لە ماوهە مىواندارى كەردەن لە زانکۆ تايىبەتە كان ، پىويستە قوتابى / خويندكار پابەندى رىنمايى و سىستەمى خويندى زانکۆي مىواندار بىت.
  6. دواى تەواوبۇنى ماوهە خويندىن، پىويستە زانکۆي مىواندار بەشىيەتى نەيىنى نمرە كانى رەوانەي زانکۆي رەسەن قوتابى / خويندكارە كە بکاتە وە.

يرگەي دوانزەھەم: ميكانىزمى وەرگرتن لە زانكۆ و پەيمانگە كان :
رېزەي وەرگرتن لە زانكۆ و پەيمانگە كان:

سالانى پىشىوو	ئەم سال	رېزەي وەرگرتن لە كۆي پلانى وەرگرتن	ھەلگۈرانى بروانامە
%10	%90	%80	دەرچۈوانى ئامادەيى
%10	%90	%5	دەرچۈوانى لقە پىشەيىھە كان
%10	%90	%5	دەرچۈوانى پەيمانگەي پىنج سالانى سەر بە وەزارەت پەروردە
%10	%90	%10	دەرچۈوانى پەيمانگەي تەكىيى دوو سالە

تىپىنى:

1. مەرج نىيە گشت زانكۆ / پەيمانگە تايىبەتكان تەواوى رېزەي پلانى وەرگرتىيان پىيىدىت، بەلكو دەكەۋىتە سەر رېزەي پابەندبۇونىيان بە بنەماكانى دىنلىيى جۆرى و ئامادەيى ستافى وانەبىزى و تاقىيگە و زىنگەي زانكۆ و پەيمانگە و پىداويسەتكانى.
2. ئە و بەشانەي تەنها دەرچۈوانى ئامادەيى تىدا وەرددە گىرت ئەوا كۆي پلانى وەرگرتن دابەش دەكىت بە رېزەي (%) 90 بۇ دەرچۈوانى ئەمسال و (10%) بۇ دەرچۈوانى سالانى پىشىوو.
3. ئەگەر لە و بەشانەي كە رېزەي وەرگرتى لقە پىشەيى و پەيمانگە تەكىيىكە كان پىنابىتەوه، ئەوا بە دەرچۈوانى ئامادەيى يې دەكىتەوه. و بەيىچەوانە و ئەگەر رېزەي وەرگرتى دەرچۈوانى ئامادەيى بىنەبۇوه ئەوا دەكىت بە دەرچۈوانى لقە پىشەيى و پەيمانگە تەكىيىكە كان پىبىكىتەوه بە مەرجىنەك گشت رېنمايمەكانى وەرگرتىيان لەسەر بەرجەستەبىت. ئەم خالىچىبىتى لە دوا قۇنانى پەپسەي وەرگرتن بۇ ئەوهى ماف ئەو قوتاپى / خوتىندىكارە پارىزراوبىت كە ماف وەرگرتى لە زانكۆ / پەيمانگە هەيە.

يرگەي سىنزەھەم: وانە ھاوپەيەنەندىدارە كان:

ئەگەر هاتوو ژمارەي ئە و قوتاپىانەي / خوتىندىكارانەي، كە كەمترىن كۆنمرەكانيان يەكسانە، زىاتر بۇو لە و ژمارەيە بىيارە وەربىگىرەن لە بەشىكى دىيارىكراودابەيى پلانى وەرگرتن، ئەوا ناوه كان بەيى وانە ھاوپەيەنەندىدارە كان دەچنە خانەي پىشبركىتىو، هەروەك كە لەم خشته يە خوارەوەدە رۇونكراوەتەوه:

وانە ھاوپەيەنەندىدارە كان	بەش
كىميما / فيزيا / زينده وەرزانى	بېزىشىك ددان
كىميما / فيزيا / بىركارى / زينده وەرزانى	بەشە ئەندازىيارىيە كان
كىميما / زينده وەرزانى / فيزيا / بىركارى	بەشە زانستىيەكانى ھەردۇو كۆلىيە زانست و پەروردە
بەيىپى پىپۇرلى	سەرجەم بەشە كانى تر

يرگەي چواردەھەم: قوتاپى / خوتىندىكارى خاوهەن يەيداوىستى تايىبەت:

- أ. قوتاپى / خوتىندىكارى نابىنا كە مەرچەكانى وەرگرتى ھەبىت بۇي ھەيە داواكارى وەرگرتن راستە و خۇ پىشىكەش بکات بە زانكۆ / پەيمانگە تايىبەتكان بۇ وەرگرتن لەيە كىيىك لە كۆلىزە مەرۋەقايدەتىيە كان.

ب. قوتابی/ خویندکاری خاوهن پیداویستی تایبەت ئەگەر لە بەشیک وەرگیرا و جەستەی شیاو نەبوو بۆ ئەو جۆرە خویندە، ئەو وە زانکو/ پەیمانگە تایبەتە کان دوای وەرگرتى رەزامەندى بەرپوھەرایەتى خویندە تایبەت و لە بەرچاوگرتى ئازەزووی قوتابی/ خویندکارە کە بؤیان هەی بیگوازنەوە بۆ بەشیک شیاوتر بە مەرجینک کۆنمرە کە لەو بەشەدا وەرگیرابیت.
ج. رەچاوی شوینی خویندەن و ھۆل و تاقیگە بۆ خاوهن پیداویستیی تایبەتە کان بکریت.

برگەی پانزەھەم: پەیوەندیکردن و نازەزاوی:

1. هەر قوتابی/ خویندکاریک بەیقی ریزبەندی ھەلبژاردنە کافی خۆی بەیقی رینماییە کافی وەرگرن لەو بەشەی وەردەگیریت ئەو وە بهیچ شیویەیە کە ما فی نازەزاوی نابیت و خۆی بەرپرسیار دەبیت لە ھەلهەی پرکردنە وە.
2. لە کاتی بوبونی هەر کیشە و حالەتی سکالاچی قوتابیان/ خویندکاران، پیویستە زانکو/ پەیمانگە تایبەتە کان بە داداچوون ئەنجام دەن پیش ئەوەی بۆ وەزارەتمان بەرزبکەنە وە.

برگەی شانزەھەم: پابەندیوون بە رینماییە کافی ئەزمۇون و ریکاری قوتابیان/ خویندکاران:

1. قوتابیان/ خویندکاران دەبیت پابەندبن بە دەقام بەیقی رینماییە کافی ئەزمۇونە کان و ریکاری قوتابیان/ خویندکاران کە بە نوسراومان ژمارە (5/ 22130) لە 14/12/2009 (گشتاندنی بۆ کراوه بۆ هەموو زانکو و حکومی و تایبەتە کان، بۆ دەنیابوون لە دەقام و تاقیکردنە وە کان لە لایەن تیمی پشکنیتى تایبەت بە داداچوون دەکریت.
2. پیویستە قوتابی/ خویندکار دوای وەرگرتى کوتابی لە زانکو/ پەیمانگە تایبەتە کان پابەندی دەقام بیت و خۆی تەرخان بکات بۆ خویندەن و بەیقی خشتهە وانە کان لە ھۆلە کافی خویندەن ئاماھە بیت.
3. قوتابی/ خویندکار ئەگەر ئاماھە بوبونی لە بابەتیک ریزەی (10%) تیپەراند دەتوانریت تەنھالە و بابەتە بە کە و توو ئەزمار بکریت بەیقی بیانووی ریتیدراو (عذر مشرۇع).
4. ئەگەر قوتابی/ خویندکار ریزەی ئاماھە بوبونی لە کاتی بوبونی بیانووی ریتیدراو (عذر مشرۇع) کە برىتىيە لە (کۆچى دواى كەساني نزىك وە کو دايىك و باوك و خوشك و برا و هاوسەر و منداڭ يان نەخۆشى كە دەبیت بە راپورتى بىزىشى بىسەلمىتىرىت) لە (15%) تیپەری ئەوا پیویستە لە لایەن زانکووە دابراپاندى لە خویندەن بۆ بکریت 0
5. دەرفەت بدریت بە قوتابی/ خویندکارانە کە لە کاتی خویندەن بەھۆی کارەساتىك بەند دەکریت بە بېقى ياسای سزىدانى عێراق يان هەر ياسایە کى سزای دىكە بە مەرجىتىك ئەم قوتابی ریزەی (15%) ئاماھە بوبونی تىنە پەرەندىت لە کاتی دەستگيرکردنىدا.

برگەی حەفەدەھەم: پەرینەوە (عبور):

1. وانەی پەرینەوە يەك وانەی سالانە و دوو وانەی وەرزى دەبیت.
2. دوو وانەی وەرزى ئەگەر هەر دەدوو وانە کە لە يەك وەرزى بن وە يان هەر وانە يەك لە وەرزىك بیت پەرینەوە دەيگریتەوە.
3. لە سیستەمی سالانە قوتابی / خویندکار بقى ھەيە تەنها يەك (1) وانەی پەرینەوە (عبور) ھەبیت تاكو قۇناغى سەررووتە لە گەل خۆى ببات بە مەرجىتىك مىچى خویندەنە كە ئەنپەرەنە كات.
4. لە سیستەمی وەرزى قوتابی / خویندکار بقى ھەيە تەنها دوو (2) وانەی پەرینەوە (عبور) ھەبیت تاكو قۇناغى سەررووتە لە گەل خۆى ببات بە مەرجىتىك مىچى خویندەنە كە ئەنپەرەنە كات.
5. لە هەموو حالەتىك پەرینەوە ھاوشىوە زانکو حکومىيە کان دەبیت.

بێگەی هەژۆرەم: خۆتەرخانکردن بۆ خویندەن:

ئەو قوتابی/ خویندکارانەی لە زانکۆ و پەيمانگە تاييەتەكان وەردەگيرىن، پىيوىستە بە تەواوى خۆيان بۆ خویندەن تەرخان بکەن و پابەندى دەوام بن و ئەگەر قوتابی/ خویندکار فەرمانبەر بۇو ئەوا پىيوىستە مۆلەتى خویندەن بەيىي ياسا و رېنمايىيە بەركارەكان وەرگىرىت، وە لە حەلهەتىكدا ئەگەر لە كاتى خویندەدا دامەزرا ئەوا پىيوىستە خویندەن كەدى دوابخات تاوهە كۆ مەرچە كانى وەرگرتنى مۆلەتى خویندەن لى بەدە دىت.

بێگەی نۆزدەمەم: قوتابی/ خویندکار دواي گەرانەوەی لە تەرقىن قەيد لەم حالە تانەدا دووبوارە تەرقىن قەيد دەكىتەوه:

- 1- ئەگەر لە هەمان قۇناغ لە سالى گەرانەوە دەرنەچوو.
- 2- ئەگەر لە قۇناغە كانى تر دادووسال لەسەر يەكتە دەرنەچوو.
- 3- قوتابی/ خویندکار تەنھا دادووجار سوودمەند دەبىت لە گەرانەوە بۆ خویندەن.

بێگەی بىستەھەم: لە رۆژى دەرجوونى ئەم رېنمايىيە كار بە هيچ رېنمايىيە كى ترى وەرگرتنى بىشۇوتەر ناكىت.

د. ئارام مەجد قادر
وەزیری خویندەنی بالا و توپنیەوەی زانستی